

Ocena realizacji wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest

Informacje wstępne			
Identyfikacja azbestu w wyrobach przeznaczonych do usunięcia <i>(podać rodzaj wyrobu i azbestu zawartego w wyrobie)</i>	Identyfikacji dokonano na podstawie:		
	udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu	badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium	
Liczba osób zatrudnionych przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest	ogółem	w tym kobiet	liczba osób pracujących w przekroczeniu NDS azbestu

Wymagania ogólne			
Lp.	Pytanie	Podstawa prawna	
1.	Czy wykonawca prac polegających na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest uzyskał odpowiednio zezwolenie, pozwolenie, decyzję zatwierdzenia programu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożył informację o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi ?	§ 6 ust. 1 pkt 1 ¹⁾	
2.	Czy pracownicy oraz osoby kierujące pracami lub nadzorujące powyższe prace, zostali przeszkoleni przez uprawnioną instytucję w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest ?	§ 6 ust. 1 pkt 2 ¹⁾	
3.	Czy opracowano plan usuwania wyrobów zawierających azbest ?	§ 6 ust. 1 pkt 3 ¹⁾	
4.	Czy wymieniony w punkcie 3 plan obejmuje:	§ 6 ust. 1 pkt 3 lit. a ¹⁾ § 6 ust. 1 pkt 3 lit. c ¹⁾	
	a) identyfikację azbestu?		
	b) zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu?		
5.	Czy pracodawca posiada niezbędne wyposażenie oraz zabezpieczenia pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu ?	§ 6 ust. 1 pkt 4 ¹⁾	
6.	Czy wykonawca prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z miejsca, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej zgłosił zamiar przeprowadzenia tych prac właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu ?	§ 6 ust. 2 ¹⁾	
Wymagania szczegółowe			
7.	Czy wykonawca prac zapewnił warunki bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania m.in. poprzez:	§ 8 ust. 1 pkt 1 ¹⁾ § 8 ust. 1 pkt 3 ¹⁾ § 8 ust. 1 pkt 4 ¹⁾ § 8 ust. 1 pkt 8 ¹⁾	
	a) odizolowanie obszaru prac poprzez zastosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska ?		
	b) umieszczenie w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych: „Uwaga! Zagrożenie azbestem” lub „Uwaga! Zagrożenie azbestem – krokidolitem” ?		
	c) zastosowanie odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska ?		
	d) stosowanie zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników (komora dekontaminacyjna), przy usuwaniu pyłu azbestowego, przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń ?	§ 8 ust. 1 pkt 8 ¹⁾	
8.	Czy powyższe prace prowadzi się w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska oraz powodujący zminimalizowanie pylenia poprzez:	§ 8 ust. 1 pkt 1 ¹⁾ § 8 ust. 1 pkt 3 ¹⁾ § 8 ust. 1 pkt 4 ¹⁾ § 8 ust. 1 pkt 8 ¹⁾	
	a) odizolowanie obszaru prac poprzez zastosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska ?		
	b) umieszczenie w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych: „Uwaga! Zagrożenie azbestem” lub „Uwaga! Zagrożenie azbestem – krokidolitem” ?		
	c) zastosowanie odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska ?		
	d) stosowanie zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników (komora dekontaminacyjna), przy usuwaniu pyłu azbestowego, przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń ?	§ 8 ust. 1 pkt 8 ¹⁾	
8.	Czy powyższe prace prowadzi się w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska oraz powodujący zminimalizowanie pylenia poprzez:	§ 8 ust. 1 pkt 1 ¹⁾ § 8 ust. 1 pkt 3 ¹⁾ § 8 ust. 1 pkt 4 ¹⁾ § 8 ust. 1 pkt 8 ¹⁾	
	a) odizolowanie obszaru prac poprzez zastosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska ?		
	b) umieszczenie w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych: „Uwaga! Zagrożenie azbestem” lub „Uwaga! Zagrożenie azbestem – krokidolitem” ?		
	c) zastosowanie odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska ?		
	d) stosowanie zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników (komora dekontaminacyjna), przy usuwaniu pyłu azbestowego, przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń ?	§ 8 ust. 1 pkt 8 ¹⁾	

	a) nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy?	§ 8 ust. 2 pkt 1 ¹⁾
	b) demontaż całych wyrobów bez jakiegokolwiek ich uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe?	§ 8 ust. 2 pkt 2 ¹⁾
	c) odspajanie materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze?	§ 8 ust. 2 pkt 3 ¹⁾
9.	Czy pomieszczenia w których prowadzona jest działalność w kontakcie z wyrobami zawierającymi azbest:	
	a) zostały odpowiednio oznakowane	§ 9 ¹⁾
	b) czy w widocznym miejscu znajduje się instrukcja bezpiecznego postępowania i ochrony przed narażeniem na pył azbestowy?	§ 9 ¹⁾
10.	Czy odpady zawierające azbest zostały odpowiednio opakowane i oznakowane?	§ 10 ust. 2 i 3 ¹⁾
11.	Czy pracodawca posiada aktualne wyniki pomiarów stężenia pyłu azbestu w środowisku pracy?	§ 6 ust. 2 ⁷⁾
12.	Czy stwierdzono przekroczenie wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłu azbestu?	§ 7 ust. 1 ²⁾ Załącznik Nr 1 lp. 32 ³⁾
13.	Czy w przypadku przekroczenia wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłu azbestu wstrzymano prace i niezwłocznie podjęto odpowiednie działania?	§ 7 ust. 1 ²⁾
14.	Czy pracodawca ocenił i udokumentował ryzyko zawodowe?	art. 226 pkt 1 ⁴⁾ § 39 a ust. 1 i 3 ⁵⁾
15.	Czy na stanowiskach pracy, na których występuje narażenie na pył azbestu występuje narażenie na działanie innych czynników rakotwórczych?	§ 10 ²⁾
16.	Czy pracodawca zapewnił odpowiednie środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze stosownie do rodzaju i poziomu narażenia?	§ 11 ust. 1 ²⁾
	a) Czy odzież robocza wykonana jest z materiału uniemożliwiającego przenikanie pyłu azbestu oraz jest łatwa w czyszczeniu? <i>(rękawy w nadgarstkach i nogawki spodni w kostkach szczelnie przylegają do ciała)</i>	§ 11 ust. 2 ²⁾
	b) Czy środki ochrony układu oddechowego jednorazowego użytku wymieniane są po każdej zmianie roboczej lub w przypadku odczuwalnego wzrostu oporów oddychania?	§ 12 ust. 1 ²⁾
	c) Czy zmiany elementów filtrujących środków ochrony układu oddechowego dokonuje się po wyjściu ze strefy zanieczyszczonej pyłem azbestu?	§ 12 ust. 2 ²⁾
17.	Czy odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej po zakończeniu pracy w warunkach narażenia na działanie azbestu są:	
	a) oczyszczane z pyłu azbestu wysoko skutecznymi urządzeniami filtracyjno-wentylacyjnymi lub na mokro w sposób uniemożliwiający uwalnianie się pyłu do środowiska pracy lub do środowiska naturalnego?	§ 14 ust. 1 pkt 1 ²⁾
	b) przechowywane wyłącznie w wyznaczonym miejscu, w sposób wykluczający kontakt z odzieżą własną pracowników?	§ 14 ust. 1 pkt 2 ²⁾
18.	Czy odzież zanieczyszczona pyłem azbestu przeznaczona do prania jest odpowiednio pakowana i oznakowana?	§ 14 ust. 3 ²⁾
19.	Czy przestrzegany jest zakaz spożywania posiłków, picia napojów, palenia tytoniu, przechowywania rzeczy osobistych oraz przebywania bez uzasadnionej potrzeby w miejscach wykonywania prac, w których występuje narażenie na działanie pyłu azbestu?	§ 13 ²⁾
20.	Czy pracodawca prowadzi rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym?	§ 4 ust. 1 ⁶⁾
21.	Czy prowadzony rejestr prac zawiera wymagane dane? (jeśli nie, należy podać jakie)	§ 4 ust. 1 ⁶⁾
22.	Czy pracodawca prowadzi rejestr pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym?	§ 4 ust. 2 ⁶⁾
23.	Czy pracodawca przekazuje corocznie właściwemu PWIS informację o substancjach chemicznych, preparatach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym - według obowiązującego wzoru?	§ 4 ust. 3 ⁶⁾
24.	Czy pracownicy narażeni na kontakt z azbestem posiadają aktualne orzeczenia lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku?	art. 229 § 4 ⁴⁾

25.	Czy w przypadku rozpoznania lub podejrzenia u pracownika zmian w stanie zdrowia, o których można przypuszczać, że powstały w wyniku narażenia zawodowego na działanie azbestu pracodawca na wniosek lekarza sprawującego profilaktyczną opiekę zdrowotną nad narażonymi pracownikami zlecił przeprowadzenie dodatkowych badań stanu zdrowia innych pracowników narażonych w podobny sposób i dokonał weryfikacji uprzedniej oceny narażenia zawodowego?	§ 8 ⁶⁾
-----	---	-------------------

¹⁾ Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r., Nr 71, poz. 649 z późn. zm.).

²⁾ Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005 r., Nr 216, poz. 1824).

³⁾ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2018 r., poz. 1286).

⁴⁾ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r., poz. 917 z późn. zm.).

⁵⁾ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r., Nr 169, poz. 1650 z późn. zm.).

⁶⁾ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 1117).

⁷⁾ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2011 r., Nr 33, poz. 166).

Inne akty prawne:

Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2017 r., poz. 2119).